

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasensteint és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)

Nyiltéri címek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csomandók.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Egyszer e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

október—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félre 6 " " "

Évnegyedre 3 " " "

Egy órá 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Eredeti távsürgöny.

Feladatott Pesten decz. 6-kán este 7 óra — p.

Érkezett Kolozsvárra decz. 6-kán este 9 ó. — p.

A honvédségről szóló törvény szentesített és tegnap közlekedéssel fogadtatva kihirdetett. A hivatalos lap ma közli József főhercegnek a magyar honvédsereg főparancsnokai által történt királyi kinevezését.

Beust b. díjmentesen örökös grófi rangra emeltetett. *)

Pest, decz. 3. 1868.

Az 1868. december elsője nevezetes nap volt reánk erdélyiekre nézve. E napon fogadták el a képviselőház a miniszterium által, a n-várad-kolozsvár-brassói vasútvonal iránt kötött szerződést, melynek következtében, rövid három év folyamán alatt Erdély gyors összeköttetésben fog állni a kereskedelmi és civilvilággal. Ugyancsak decz. első napján tárgyalta a fogadták el a képviselőház, a miniszteriumnak Magyarország és Erdély egyesítése részletes szabályozásáról szóló t. javaslatát.

Nem kétségteljes, miszerint mindkét törvényjavaslatot rövid időn a főrendek is elfogadják, s hogy azok még ezen ülésszak alatt szentesítettnek fognak.

Eleven emlékünkből van bizonyára mindnyájunknak, hogy politikai szolgálatok jutalmul a birodalom, Magyarország s különösen Erdély anyagi, sőt a hadászati érdekek mellőzésével egy arad-gyula-fejérvár-szeben- verestoronnyi vasútvonal tervezetett, a centralisációnak jó szolgálatot tett szász burocracia érdekében, mely ha úgy sikerül, a mint tervezve volt, a Schmerling-Nádasdy-féle kormány által, Erdély anyagi emelkedését csirájában megfojtotta volna.

Alakult egy társaság, mely már akkor megkíséztette egy n-várad-kolozsvár-brassói vonal elomunkálatait, a pénzerő sem hiányzott, — az erdélyi, magyarországi közvélemény, a birodalom anyagi és hadászati érdekei szítottak a n-várad-kolozsvár-brassói vonal mellett; de Schmerling mindezekre nem hajtott, mert neki nem Erdély jólété fektült szívére; főérdeke volt a Szent-István koronája területi épsége eldarabolását Erdély elszakításán kezdeni meg, hogy az eldarabolt részeket annál könnyebben beilleszthesse az összbírodalomba, s ennél fogva ő, az államminiszter, minden állam-érdekek ellenére, egy híres pohárköszöntésében Bécsből Szebenbe robbantotta, gözmözdönyön szász reichsrathjait, jutalomul a tettekért, buzditásul a teendőért, s ijesztő példaként azon vidékek — és városokra nézve, melyek nem voltak hajlandók anyagi érdekeiknek áldozatul hozni hazánk alkotmányos szabadságát, függetlenségét és területi épségét.

Megadatott tehát az engedély, nem ugyan egy arad-gyula-fejérvár-szeben- verestoronnyi vonalra, mert ez igen szembeszökő fitymálása lett volna a kereskedelmi s birodalmi érdekeknek, hanem egy arad-alvinczi vonalra, a lehető legterheesebb feltételek mellett az államra nézve.

Megmenekült tehát az ország egyidőre a legnagyobb veszedelemtől, a vasútnak verestoronynál való kivezetésétől, de megtagad-

tatt az engedély az ország és birodalom minden érdekeit kielégítő n-várad-kolozsvár-brassói vonal kiépítésétől.

Kétséget nem szenved, hogy egy késő vasúti lényeges pressiót gyakorol a kiépítendő vasúti irányára, s ennél fogva méltán tarthatunk tőle, miszerint Erdély az arad-gyula-fejérvár-szeben- verestoronnyi vonallal maradjon.

Azonban változtak az idők — a practica sanctio értelmében megtörtént a kiegyezés, a magyar miniszterium kinevezetett, a magyar korona örököse megkoronáztatta magát, ma már rólunk nélkülünk nem határoz senki. A magyar országgyűlés kimondta a n-várad-kolozsvár-brassói vonal kiépítésének szükségességét, sürgősségét, s a magyar miniszterium megkötötte e vonalra nézve a szerződést, a törvényhozás azt szentesítette, s három rövid év alatt Bécsből Kolozsváron át Brassóba robbantathat Schmerling lovag úr, ha úgy tetszik, de erdélyi burocrataival többé nem intézkedhetik Erdély sorsa felett.

Nevezetes pillanat volt az is, a midőn a miniszteriumnak, Magyarország és Erdély egyesítése részletes szabályozásáról szóló törvényjavaslata vétetett tanácskozás alá.

Síkra szálltak a szász és román burocraták, magyarországiak úgy mint erdélyiek, hallottuk hattyudalait a szebeni tartományi gyűlés tagjainak és az erdélyi reichsrathoknak — kiváltságok mellett emeltek szót egyes szász burocraták, privilegiumok szerzésére törekedtek némely románok, de a ház igen nagy többsége az 1847/8 pozsoni VII. és az 1848. kolozsvári I. t. cz.-ben kimondott hűbégység, egygyealakítás és jogegyenlőség elveit hiven, az ezen alapokon nyugvó törvényjavaslatot általánosságban és részletekben elfogadta.

Ime az annyira kárhóztott kiegyenlítő politikája a többségnek mégis meghozta a maga gyümölcsét, melyet bizonyára a kisebbség sem fog elvezethetetlennek tartani.

A kiegyezkedés előtt ott tátongtak a horvát képviselők számára szánt ülések, mint a birodalmi tanácsban hajdan a magyaroknak szánt padok, s most ott ülnek a horvát képviselők.

A kiegyezkedés előtt lehetetlen volt Magyarország és Erdély egygyealakítását tetteleg életbeléptetni, s most ez is pár óra alatt megtörtént; mert ma már az osztrák-magyar birodalomnak, a dynastiának és Európának egyaránt érdekében van Magyarország erejének megszilárdulása.

Nem áll e szerint sem az, hogy a két hon egygyealakulásáról szóló törvényjavaslatot későn terjesztette a miniszterium a ház elé, sem az, hogy a ház azt igen gyorsan intézte el, mert a kérdés szoros kapcsolatban állt több kérdésekkel, miután azok elintéztettek, a minden tekintetben megért kérdést csak formulázni kellett.

Id. gr. Bethlen János.

Szettekintés.

□ Államiságunk, alkotmányos életünk fokozatos megszilárdulása közben megnyugtatóan szolgál az, ha a katonai uralom zászlóit hordozó császárságok felett eltekintve, a távol nyugaton az alkotmányos szabadelvű haladás újabb diadalát jegyezhetjük fel.

Angliában a szabadelvű whigek kezét fogva a manchesteri iskola jeleivel alkotják meg a kormányt; a thoryknak be kelle vonni lobogójukat, mivel az új reformbill alapján szavazó nép Gladstone és Bright politikáját támogatá, midőn képviselőinek nagy többségét a szabadelvűek sorából választá. A whigek és manchesteriek többsége napirendre hozandja az ir nép egyik legfőbb sérelmének orvoslását; miután azonban az irlandi angol államegyház eltörlése az anglican egyház állását magában Angliában is érintendi, sőt megrendíti, élénk küzdelemre tarthatunk számot, az oppositio sorainak élén küzdőn majd Disraeli is.

Franciaországban a Baudin-ügy miatti izgatottság még nem vesztélyes; de azért a kormány tulbuzgó organumainak tanulságul szolgálhat, mennyire tapintatlan vala eljárásuk, midőn a hazafi érdemek iránti kegyelet kitüntetését erőhatalommal akarák megakadályozni. Valószínű, hogy az itélőszékek közül kevesen fognak a hatalom tulhaj-

tásainak igazat adni, s így a Baudin emlékére aláírást nyitott lapok leendően gyűztesek; a közvélemény már is elítélte a hatalom indokolatlan erőszakoskodásait Párisban úgy, mint a vidéken; így Troyesben a „Propagateur de l'Aube” védőjét diadalmenettel kísérte a törvényeszéki palotába. A tiszteletré adott lakomán Favre egyebek közt így szólt: Egy fuvalom lengi át Franciaországot, mely minden lelkiismeretet fölmelegít s a szellemeket fölleveníti; legyünk készen e mozgalom támogatására; — beszédjét így végzé: hazánk nem lehet az általunk szeretett Franciaország, míg le nem veti az igát, s fölébredve jogait nem követeli vissza, maga határozzon sorsa felett. Az ilyeszerű hangulatról tudomással kell bírnia a napoleoni kormányoknak, s miután a spanyol felszítgéről áthullámzó lég bő táplálékot nyújt a francia oppositio hiveinek növelésére, mindinkább közelít a percz, midőn a szajnai császárnak is számolni kell népe akaratával.

A berlini junkerek körében nagy lehet az öröm: Bismarck haza érkezett. A vér és vas emberének közeledését már előre jelző a ravasz-ság szelleme, mely a porosz sajtó jól értesült lapjai közt kisértett. Sok szépet elmondtak a porosz felhivatalos lapok e napokban Magyarország-ról: hatalmas államnak ismerék el s barátságának nagy értékét emlegeték; hanem azért végtére is kiderül, hogy porosz kir. kézirat eszközöl ki Szt-Pétervárt azt, hogy a gyűtis fegyverek ezrei orosz területet át szállíthatassanak Bukarestbe. Ámde porosz sugalmazott lap biztosít arról is, hogy a király kézírata alapján bocsátá el Károly fejedelem Bratiano. Hogy Bukarestben az irányadó főhatalmak intésére, vagy a nélkül engedtek az európai közvélemény nyomának — nem vitatjuk; de hogy csak az álfalakat változtatták, majdnem bizonyos. A lemondott Bratiano a kamara elnökévé, kebelbarátja Gulesco a senatus elnökévé választották, az aleloőkök közt látjuk Rosetti urat is, ki a daco román igazgatásban még Papia Iliarionnak sem engedé át az első-séget. Állítólag alkotmányt nyúl Moldva-Oláhország; de azért a fejedelem még sem hajlandó megengedni, hogy az új miniszterium új választások által hivatkozzék a népre; e felett, a hadügyi tárczát a mindenható porosz alezredes árnyékának kezébe adták, tehát a porosz katonai udvar folytathatja működését.

Vajjon bekötte-e a művelt Európa szeméit ily átlátszó fátyollal? Hisz, legújabb hírek szerint, az oroszok nagy lovas-csapatokat tolnak előre az osztrák-porosz határok közelébe, s az orosz tisztek nyíltan beszélnek, hogy nemskora Ausztriával háborúra kerül a dolog. A porosz sugalmazott sajtó pedig, míg mézes szavakkal szeretné elaltatni Magyarországot, a békét óhajító Ausztriát állítja fel az európai békét fenyegető bünbácul, s Beustról azt meséli, hogy „európai conspiratiót” készít Poroszország megbuktatására. Mint látszik az ürügyet ismét keresik a Spree mellett; jó lesz tehát résen lenni s a hetvenedik kétértelmű eljárását hiúz szemmel kísérni.

Pest, december 5. 1868.

(y z n.) Azon szakadatlan munkáról, a mely most, az országgyűlés utolsó napjaiban a törvényhozó teremben folyik és a delegációk kebelében ma már lefolyt, csak annak lehet fogalma, kinek hivatalában áll, hogy mint az egyik, vagy másik ház tagja, avagy például, mint lapudósító mindenütt jelen legyen.

A beköszöntött tél dacára is meleg napok, melyeket legkevésbé töltönek az illetők otthon, mert az egyik üléstől kilépnek, a másikba bemennek, úgy hogy — mint mondani szokás — még enni is alig marad idő.

No de van is aztán szemrehányás főleg a szélsőbal részéről, hogy most nyakrafére, elhírtelenkedve akar a többség mindenon átteni.

Mintha a szükségkép követelt gyorsaság nem volna minden ülésszak végének osztályrésze.

Természetes, hogy a mi az utolsó napokig nem intéztetett el, annak azok alatt kell elintéztetnie, ha t. i. sürgős a tárgy, — és ez elég van.

Furca, mikép a sietséges elleni panasza éppen azon az oldalon nyilvánul, a mely midőn az országgyűlés végének még híre sem volt, — mielőtt délutáni 2 óra felé járt az idő, már az ülés feloszlását sürgette, „mert hiszen csak enni is kell!”

Azonban még nem következik, hogy az a mi hamar történik, egyszermind elhamarkodva is történjék.

Csak úgy birtelenében, köznap kiifejezéssel

„hajánál fogva” egyetlen tárgy sem frántatik elő, — mert azon törvényjavaslatok, melyek tárgyalása mostanra maradt, bizony legtöbbnyire eléggé megvitattattak már nemcsak a journalistika által, hanem képviselői körökben, sőt tanácskozmányokban is, — meglepétsérről, ugynevet „Überrumpelung”-ról tehát szó sem lehet.

Nem is hiszszük, miszerint az utolsó órákban hozandó bármely törvény az elhamarkodás bélyegét viselné magán, — hanem hát mi volna az oppositio, ha mindenben nem ellenkeznék!

Néhány nap múlva már megláthatjuk mily alakra fogja fektetni az országgyűlés után is folytatandó oppositioját, mert a baloldali párt-manifestumának megjelenését — melynek szerkesztésével Ghyczy, Tisza, Bónis, Jókai és Várady bizattak meg, — a jövő hét elejére várják.

E manifestum leend aztán természetesen a jövő választások alkalmával az ellenzéki jelöltek politikai hitvallása.

A főlebbi névsorból látható, mikép a régi balpárt megint együtt van, — azonban feltűnik, hogy ha ezen egyesülés nem csupán látszólagos, hanem valóságos, miért készül a balközép, jövő évtől kezdve az eddigénél sokkal nagyobb alakban kiadni organumát a „Hazánk”-at, holott az erőkné egy lapban („Hon”) leendő összpontosítása talán nagyobb szolgálatot tenne az ügynek?

Egyébiránt ez az ő dolguk. Mi részünkről elővigyázatnak tartjuk ezt — melynek alapját csak elvűltönbség képezheti, habár még most halvány árnyalatokban is — hogy azon non putarem esetére, ha a nézet-differenciák valamely fölmértelendő alkalmából nagyobb mérvet öltenének, kéznél legyen az organum.

Bobory a képviselőház mai ülésében fölmelegítette régi indítványát a képviselői és hivatalnoki állás összeférhetlenségéről.

Az indítvány még ezen ülésszak alatt tárgyalatni fog és alig vagyok rossz proféta, midőn az eddigi symptomák után itélve azt prognostikálom, miszerint a képviselőház többsége incompatibilisnek mondandja ki a képviselői állással nem ugyan az államszolgálatot, hanem a megyei hivatalviselést, — pedig Boboriéknak ez nem lesz elég.

A delegációk ma tartották utolsó üléseiket, melyekben értesítve lőnek, hogy közös egyetértésséggel hozott határozataik a fejedelmi szentesítést megnyerték.

Az új katolikus szellemű nagy politikai lap „Magyar Állam” ezimet fog viselni, és az eddigi terv szerint folyó bő 16-kán jelenik meg először, mely napon mind a „Pesti Hírnök”, mind az „Idők Tanuja” megszűnnek. Ideiglenes szerkesztője báró Jósika Kálmán lesz.

Lapszemle.

A „Sieb. d. Wblt” is megemlékezik a nemzetiségi törvényjavaslatról. A nem-magyar nemzetiségű képviselők legkitűnőbb szónokai ellene beszéltek — ngymond; ellenben a többség vezérei: Deák, Eötvös stb. védelmezték az „általános magyarosítás”-t.

Beszél továbbá a „S. d. Wblt” azon szabályjavaslatról is, melyet a n-szebeni egyetem dolgozott ki, s ez alkalmat is arra használja fel, hogy a „teljesen loyális” Schmidt Konrad után sohajtozzék. Majd azt mutogatja, hogy a királyföldi helyhatóságokban csak is szokásból tisztelegtek a hivatalok az id. comeshelyettesnek, de hogy nem állottak az „ifju szász” zászló alá, tanúsítják az egyetemi követek számára adott utasítások. Végül, hangsúlyozza, hogy az újrászervezésnél éppen nem tartja másolandó mintaképnek a megyei alkotmányt, mert kevésbé szabadelvű, mint a szabályjavaslat.

A „Sieb. Blätt.” a nemzetiségi törvényjavaslat megvitatását ismertetvén, többek közt így szól: az egyes nemzetiségek nyelvi és nemzeti kifejlődésének igen szűk korlátokat szab, ezért igazolva van azon ellenállás, melyet olyanok is tanúsítottak, kik nagyban és egészben soha sem vonakodtak megadni az országnak a mi az országá. A „Sieb. Blätt.” helyesli azt, mit Fabricius mondott a magyar nyelv diplomatiái jogairól, úgy Bömches megjegyzéseit is elfogadja; de ahoz is ragaszkodik, mit ezek a német nyelv használatáról a szász (!) törvényhatóságok és egyház körében mondottak; ez mitsem árt Magyarország nagyágának — ez nem választ el, hanem egyesít.

A „Sieb. Bote” hosszú cikkben nyilatkozik a szász helyhatósági intézmények reformja felől;

*) Csak helybeli előfizetőknek küldhettük szót tegnap. Szorok.

több hiányt világít meg az új szabályjavaslatban s különösen az utasításadást mindenkiben szeretné megszüntetve látni.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 30-án.

A véderő és honvédelmi bizottság Horvátország részére megválasztottak: Jancsó István, Krájevics Benő, Kussevics Aurél és Horváth Péter.

Napirenden volt a vegyes bizottságok iránti törvényjavaslat tárgyalása, melynek végleges megválasztása a holnaputáni ülésnek hagyott fenn.

Ezután a gyulafehérvári érsekség s lugosi és szamosújvári püspökségek becikkelyezése iránti törvényjavaslat jött tárgyalás alá, folytatása másnapra hagyatván.

Végül Gorove keresk. miniszter benyújtja a szentesített dalmátországi vámtariffa iránti törvényt.

A képviselőház ülése decz. 1-én.

Napirenden van a nemzetiségi törvényjavaslat végmegszavazása. A javaslat, miután a szerb és román képviselők kimentek, egyhangulag elfogadtatott.

Tárgyaltatott ezután a várad kolozsvár brassói vasútról szóló törvényjavaslat; ez is elfogadtatott. Következett az unio törvényjavaslat tárgyalása. Macellariu, Tinku et comp. tiltakoznak s az unio törvénytelennek nevezik, a termet elbgyják s ismét visszajönnek. A javaslat általánosságban és részleteiben elfogadtatott. — Ez alkalommal az igazságügyminiszter kijelenti, hogy a mint a királyi tábla Erdélyben rendezve lesz, azonnal behozza az esküdtzéki intézményt.

A képviselőház ülése decz. 2-kán

Mindenekelőtt az unio keresztülteléről szóló törvény szavaztatott meg véglegesen, aztán a városok törvénykezési költségeinek megterítése tárgyában beadott pénzügyi bizottsági javaslat került szönyegre s némi csekélyebb észrevételek után egyhangulag elfogadtatott. Miután még az egyetemi tanárok fizetésének javítása iránt is észrevétel nélkül határozattal emeltetett a bizottsági javaslat, napirendre került a Buda-Pest területére szóló külön kisajátítási törvényjavaslat. Általánosságban vita nélkül elfogadtatott, s részleteiben is a mintegy száz paragrafusból álló javaslat ellen csak itt-ott emelkedett csekélyebb stylaris észrevétel; a végmegszavazás a közelebbi ülésre határozatván, még e törvény is megérheti a szentesítést.

A képviselőház ülése decz. 3-án.

Elfogadtattak a vegyes házasságokról, a gyulafehérvári érsekség s a lugosi, és szamosújvári gör. kath. püspökségről, továbbá a várad-kolozsvári vasútról szóló törvényjavaslatok, s tárgyalatott a függő adósságokról szóló törvényjavaslat.

Jött ezután a közös nyugdíjakról szóló törvényjavaslat.

TÁRCA.

A „KÖNYVES ASZTAL” MELLŐL.

I.

(A könyvek sorsa. — Mi a könyvárusok medvéje és rákja. — Az erdélyi könyvpiacon. — Kriza Vadroszája. — Mihályi Károlyi filozófiája, Findly Henrik kézirata. — A „Keresztény Magvető”-ről. — B. Orbán Balázs „Székelyföldje.”)

Rég elmondotta a római költő, hogy a könyveknek sajátos sorsuk van: „habent sua fata libelli.” Egyik könyv ezreit, százeit éri a kiadásoknak, mint a biblia, Kempis Tamás négy könyve, mint Shakespeare, más meg annyira sem tud fáradságos vajadás után vergődni, hogy kézirati állapotából a nyomdafesték keneteljes útján a könyvkidő pólczra jusson; ugyancsak édes hazánkban hatszáz év előtt Gütteliet Vid útfel falut adott a zalai szent Adorján apátságnak egy könyveért, mit kölcsön véve s hetven mark-aranyért Farkas nevű vasvári zsidónak elzalogosítva nem tudott tulajdonosának visszaadni, s ma hűz könyvül krajczárért adják Kolozsvár városa monostorai biblia-kereskedésében ugyanazon bibliazöveget, csak hogy szebb kiállításban, s alig akad, ki kezét e boltban csak kilincsekre is reá tegye.

Ez a könyveknek a költő által értett végzet. S irodalmunk mai pangása mellett, kevés kivétellel, minden magyar műnek fatuma, hogy „medve” vagy „rák” sorsra kárhozzék. E sors csaknem kéréltelhetlen, mint Oedipus Euripidnél, s az irodalmi tolvajnyelvűből közönséges szőlőformára fordítva annyit jelent, mint kéziratként lenni, melyhez kiadó nem akad, illetőleg könyvnek, mely kiadóra tett ugyan szert, de nincs vevője, ki a pólczon tesztelésétől egy-két forint vértékűli áldozatával megváltaná.

Rákot és medvéket tálalunk e lap szerkesztőjének szíveségéből cikkeink olvasóinak „a könyves asztal mellől.” „Medvéink” majdnem minden olvasónak ismeretlen medve lesznek, hisz írók kéziratban levő műveit vajmi kevesen ismerik, s „rákjaink” is sokaknak „rákok”, mert kevés vevője, s még kevesebb olvasója akad könyvpiaconk árúinak.

vényjavaslat s képzeltetni az ebből kifejtett érdekes s itt-ott éles vitát. A baloldaliak nem akarnak a haza ellenségeit jutalmazó javaslatra szavazni; míg végre Deák a multakra fátolt vetni indítványozván, szavazásra került s 184 képviselő mellett, 105 ellene szavazott, 141 távol volt; egy képviselő nem szavazott.

Olvastatott a hadügyi bizottság előterjesztése a honvédségről és véderőről szóló törvényjavaslat tárgyában s e szerint Magyarország 6 honvéd kerületre osztatik és pedig dunáninnemre s tulira tiszáninnemre és tulira, erdélyre és horvátországra. A vezénnyelv, Horvátországot kivéve, mindenütt a magyar. A ház a bizottság módosításaihoz mindenben hozzájárult.

Törvényhatósági élet.

Felső-Fehérmege, nov. 16. 1868. *) — E hó 14-én érte végét nemes F.-Fehérmege, évnegyed bizottmányi gyűlése, mely hat napon át foglalkoztatván a nagy számmal megjelent tagokat, s eredményt tekintve egyike volt a legfontosabbaknak legűdvösebbeknek, mivel végeldöntéshez vezetvén e megye két bizottmányi gyűlésének annyi vizsályt, s meghasonlást okozott, tárgyat a Kőnczei féle ügyet, ez utóbbi gyűlésnek vala fentartva a szenvedély s párt-tusában elszibadt kedélyek, megnyugtatósa, a meghasonlott erők egyesítése. Ez hozta meg a megyének a békét, s adta azt önmagának vissza.

Igaz hogy ez ügy elintézése kormánybiztosra lön bízva, azonban éppen erre vala szükség, hogy a hozandó részrehajlatlan ítélet bizalommal s megnyugvással fogadtassék. Érezte ezt mindenki, s azért kötött a kiküldött kormánybiztoshoz a pártok szerént habár különböző, de minden esetre nagy reményeket.

Hogyan felett meg a kormánybiztos ezen benne helyezett bizalomnak, mutatja az eredmény, mely igazgató főbíró gróf Haller Ferencz ur baziass engedékenységen kívül, főleg a kormánybiztos ur tapintatos vezetésének köszönhető.

De beszéljenek a tények magok.

Szombaton azaz e hó 7-én 4—5 óra között megérkezvén a n. m. belügyminiszterium részéről kiküldött kormánybiztos nemes Marosszéki főkirálybírója mélt. Mikó Mihály ur vasárnap a tisztikar s a már részben megjelent bizottmányi tagok tisztelegését fogadta, hétfőn az az e hó 9-én mint a kiküldött napon küldetéség által meghívott s tanácskozássra megjelent s elnöki széket lelkes „éljen”-ek közt el foglalta, s ha megjelenését lelkesedés üdvözlé nőtt az, midőn azon megnyitó beszéde hallatára, mely pártérdekeken felül emelkedett részre hajlatlan s szorosan az igazsághoz csatolt eljárást s a megye békéjének visszaadására irányzott törekvést ígért, s melyet éppen ezért egész terjedelmében közölök.

1. Midőn nemes Felső-Fehérmege bizottm. gyűlésén legelőször megjelenni, s a nagyon tisztelt

*) Tárgyalmas miatt késlett.

Szerk.

S tekintettel lapunk olvasókörére, másrészt sajátos feladatára rajta leszünk oly művekről ejteni irodalmi szemléinkben szót, ismertetést a egynéha bíralatot, mely helyi eredetűnek avagy tárgyuknál fogva Erdélyt különösen érdeklők.

Igy első sorban figyelmünkre lesz méltatva az „erdélyi könyvpiacon.” Sok dolgunk nem igen ígérkezik vele, újabb időben mutatkozó tespedésénél fogva tollunkat Kálmán királynak Tarczalón alkotott törvénye „de (iis) quae non sunt ne fiat sermo”: mik nincsenek, azokról ne tételesség emléttés, tollunkat az irodalom erdélyi termékeire nézve aligha nem némaságra kényszeríti.

Pedig e részben sem az erdélyi írók munkásságán mulik. Kriza János egyetemesiészeti aiosmositással fogadott „Vadroszája” nak második, az elsővel hasonbecsű kötete már egybe van szerkesztve, s a végsimítás keresztvizét is felvette, s mégis a szorgalmas író fiókját kénytelen népdal irodalmunk kiváló vesztéségre őrizni; Mihályi Károly enyedi tanár „Szarmasztató Philozóphiájának” folytatódólagos tanfolyama, jelesül rég kész észtana is hiába várja az első kötet négy év előtti megjelenése óta a sajtót. S miért?

Mert az első kötet kiadásának nincs kedve több „rákot” fogni, első ízben is eléggé rajta vesztvén vállalatával.

Finály Henrik, kitűnő philologunknak is régóta kéziratban hever egy latin nyelvűtana, s Hoffmann „Diotüörjének” általa újabban eszközölt fordítását is saját költségén juttatja a megjelenő művek révébe. Mintha nem is lenne, ki a nyelvészet terén latin-magyar szótárával közlésimést szerzett talentumának s az általa kitűnő szabatossággal fordított ifjúsági beszély a külföld fiatalabb olvasó közönségének nem volna legkapósabb lecturája.

E három adattal tán eléggé erős vonásokban rajzoltam az erdélyi könyvpiacon sorsát. De csatlakozik az olvasó, ha a kiadót tartja kárhoztathatóknak. Nekik ad hominem mentségök a rajtok száradt „rák” gyűjtemény halmazai arra, hogy bátor-talanul induljanak a „medveadászatra.” Csak csatlakozhatjuk ily viszonyokkal szemben Buzogány Áron és Ferencz József nem csüggedő ügybus

bizottmány büles tanácskozássát bárba igen rövid időre, de bizonyára nem kis fontosságú tárgyban vezetni a főmeltóság Belügyminiszter ur elhatározása folytán szerencsém van, mindenk előtt megragadom az alkalmat a tisztelt bizottmányi gyűlésnek legűszintébb hazafi üdvözlőmetet nyilvánítani.

Azt mordám, hogy a tárgy, mely feletti tanácskozássnak vezetésére ki küldöttem, nem kis fontossággal bír és ugy van t. bizottmány.

Alkotmányunk helyre állítása s a felelős kormány rendszer behozatalával, a megyei tisztviselők felett gyakorlatban volt kormány korlátlan fegyelmi bíróság eltöröltetett, e hatóság eltörölését lehetetlen hazafi örömmel nem üdvözölni, hiszen éppen e hatalom volt az, mely által az idegen nemzetiségű és érdektű kormány a tisztviselők között mindenkor bilinesbe tudta tartani a gondolat szabadságát, sokszor incompatibilissé tette a haza szeretetét a hivatal viseléssel, s nem ritkán a hazafiak sorából ki választott hivatalnokot a haza ellenségeinek sorába állította.

De ha a felülről gyakorolt fegyelmi hatalom káros volt, ugy hiszem senki sines e teremben, ki kétség alá vonná, hogy a közigazgatás és igazság szolgáltatás helyes folyamata, a szabadság és a valkáröltve járni kellett rend érdekében mulhatatlannul szükség van a megyék rendezésére nézve 1867-ben teljhatalommal kiadott miniszteri rendeletben alapuló s annak 7-ik § a által a bizottmányi gyűlések kezébe adott azon fegyelmi hatóságra, mely a megye választott hivatalnokainak, intőleg buzditólag s ha kell foddőleg és büntetőleg álljon felette.

Alig hiszem tiszt. bizottm., hogy valaki ohaibatna oly állapotot, melyben a megválasztott hivatalnok, függetlensége érzetében s az iránta nyilvánult közbizalomra támaszkodva magát éppen azon törvények és kötelmek felébe helyeztethetné, melyeknek teljesítésére, illetőleg megőrzésére, ki választott, helyzetét a sérthetlenség palástja alatt saját érdekei előmozdítására s a közromlásával használhatna fel, hasonlítva a tölgynek azon lombjajához, melyek a törzsből szívott nedvvel tul buján tenyészve árnyékaikkal éppen magának a tölgynek rothadását segítikél.

Azonban megvagyok másfelől abban is győződve, hogy senki sem tartana irigylendőnek azon megye sorsát, hol a megye az önkormányzat egyik fontos jogát, saját hivatalnokai feletti fegyelmi hatóságát, akár a hivatalnok személye vagy meggyőződése üldözésére, akár a magán, vagy család érdekek által felkorbácsolt párt szenvedély győzelmére átkos fegyverül használhatná.

2. De tiszt. bizottmány a nézetek az önkormányzati joggal bíró megyei képviselő fegyelmi hatósága gyakorlatának, a választott, tisztviselő függetlenségével és szabadságával össze egyeztetetésére nézve különböző felfogások idézték elő azon sajnos surlódásokat, melyek ezen tekintetes vármegye gyűléseit egy idő óta zajosokká benne a politikai életet hullámozta, s békéjét zavartá tették, s a mi mindennél sajnálatosabb, éppen most

galmát, melynek a „Keresztény Magvető” című vállalatnak már negyedik kötetét köszönhetjük.

E gonddal szerkesztett egyházi és iskolai füzetek, bár túlyomón az unitárius vallás szellemében szerkesztett s dogmáit kifejező szent beszédek tárbázi, s így kiválóan felekezeti érdekűek, mindazonáltal a vallás egyetemes látpontjaira emelkedő szellem, a folyékony és tiszta irány, a vallási ihlet izmos kifejezése, s több nagybecsű történelmi, tanügyi értekezésnél fogva a komoly olvasmányok minden kedvelőjének asztalán díszes helyet találhatnak. Gazdag tartalomjegyzékéből kiemeljük Kriza Jánosnak az unitáriusok háromszázados jubileuma alkalmából írt gyönyörű imáját és az egly becsű megadottságát visszafükröző himnuszát; Augustinovic Pálnak, az erdélyi unitárius státus egykori főkurátorának életrajzát Buzogány Árontól, Brassai Samu tantigyi s Benezédi Gergelynek a londoni egyetemet ismertető közérdektű cikkeit, s a híres Channingnak az unitárius vallásról Baltimoreban tartott szónoklatának jóízű magyarosággal visszaadott fordítását. Sok magvas szent beszéd, s a külföldiek! az egyházi és iskolai mozgalmak hű krónikájának tekinthető rovata egészítik ki e vastag, díszszel kiállított s Augustinovich Pál arczképével ellátott füzetet.

E földön még hosszú életet kívánva a „Keresztény Magvető”k” régebb vállalatának, tüssük fel a fővárosból most leérkezett díszes negyedruhl könyvet, mely Erdély egyik legérdekesebb és eddig legkevésbé tanulmányozott része ismeretének magvait első veté el irodalmunkban.

Ez b. Orbán Balázs „Székelyföldjének” első, Udvarhelyszéket történelmi, régészeti, természetrajzi, népművei szempontból leíró kötete. Első lapjain a székely nép történelmének általános vonásait, Udvarhelyszék előismertetését és statisztikai táblázatát adja a falvak és városok betűrendben egybeállított névjegyzékével, s a lakosoknak legűjabb adatokból összeállított létszám táblájával. Érdekesnek találjuk fölemlitni, hogy Udvarhelyszék ez idő szerint százhuszonhat községe kilencvenhatezer kilencszáz huszonkilenc lelket számlál.

Az általános előismeretekre szorítókozó e cik-

az alkotmányos életnek különben is természeténél fogva zajos kezdetén, a haza ügyét egyedül biztosító egyetértést megzavarták.

Ez eltérő nézeteket és felfogásokat immár most tisztázni-e vizsály felett részre hajlatlan bölcsességgel, és higgadsággal tanácskozni, s e tanácskozás által ezen tekintetes vármegye száműzött nyugalmát visszahozni.

Ez az tekintetes bizottmány, mi a jelen tanácskozás nem kis fontosságú tárgyat képezi.

A tisztelt bizottmány tagjai a tárgyalandó ügy elhatározásában, mint itélő bírák ugy fognak részt venni, s így hazánkban Királyhágon inueni részében némileg új, eddig nem esmert téren fogják magukat találni.

A tér sikámos azt tagadni nem lehet, de hiszen e téren Felső-Fehérmege választott fiai állanak, kiknek tudni kell, kiknek feledni nem szabad, hogy e tanácskozással százazerek szeméi kísérik figyelemmel, s hogy ők e tanácskozás következtében adandó véleményeikért, felelősek isten és az ország véleménye előtt!!!

A határozatra, mely itt e tárgyban keletkezik nem csak Felső-Fehérmegeben, de az ország többi megyéiben is hasonló esetekben hivatkozás fog történni, és ugyan azért, hogy e határozat higgadt megfontolás után hozassék, s minden személyes és párt érdekek mellőzésevel, részrehajlatlan és igazságos legyen, azt Felső-Fehérvármegye büszkesége és becsülete kívánja.

(Vége következik.)

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése.

(Folytatása és vége.)

Következett a törvénykezést illető jelentésére kiküldött bizottság véleménye, mely alkalomból a bizottmány megelégedését nyilvánítja a törvényszéki tisztviselők ügybuzgalma felett. Az árvai ügyre nézve pedig azon szempontból indul ki a bizottmány, hogy az első sorban községi s aztán megyei ügy s miniszteri rendelet folytán e felfogás kifejezésével terjesztette fel az árvai ügyre vonatkozó adatokat.

A mérnöki jelentés megvizsgálására kiküldött bizottság előterjesztése alkalmából a megyei közlekedésre nézve a következő határozatok hozattak: a) a kormány felkérte, hogy a bács-zsombori és az apahida-mocs-sz.-régeni útát vegye saját kezébe alá; b) az Almás vidékének a vasúti állomással leendő egybekötöttése érdekében egy Tamásfalva és Egeres közötti útvonal kiépítése megkezdendő; c) az almás-b.-bunyadi útvonalon az Almás vízen szükségeltető hid még az 1869 ben felállítandó, s az almás zsombori vonal a lehető gyorsan kiépítendő; d) a kolozsvár-kajántó-páncél csehi útvonalra nézve határozatott, hogy annak e megyét vágó része a kolozsvári határig már a jövő évben elkészíttessék; e) a m. sárd-köblös-középlaki vonal inkább csak vicinális útnak tekintetvén, annak kiépítése egyedül az illető községeknek tétetik köteleességét; f) azon esetben, ha a kormány átveszi a kolozsvár-sz.-régeni vonal kiépítését, az egész

kek után a szerző Udvarhelyszéken vezet át az olvasót. A szék nyugati határszélén a Küküllő mellett fekvő Ujszékely községnél nyit annak határába, s kalauzol Székely-Udvarhelyre, Csonkavár, Budvár, Zetelaka s a két Oláhfalunál a Hargitáig. A Hargitától a székelyföldet behálózó begyánczolatok ösátyjától megindulva Lővete környékét, az almási barlangszorost, Oroszhegyet, Fehér-Nyikót, Gyagyölgyét, Firtos és Tartod várait, Parajd környékét, Rabsonné várat, Atybát. Kismód völgyét, a két Küküllő között a Bözödön alól fekvő „partium”-nak nevezett részt ismertet, evel a Solymos patakka párhuzamosan, de ellentétes irányban futó Zsákdó-vize völgyébe kanyarodva Udvarhelyre tér vissza.

Udvarhelytől az annyi szép és nevezetes pontot felmutató Homoród felé indul majd, a bágyi várat és környékét, Udvarhelyszék déli határára fordulva meg Oklándot, Köhölom várat, Héviz környékét, Alsó-Rákost, Bardoczszéket kalandozza be s az ő székelyföld határára: a Rikátetön vesz az olvasótól búcsut.

Ez érdekes útát számos táj, régi vár, régiség, archeologiai szempontból fölvetett felirat képe illusztrálja. E fametszetti képek tiszták, ügyes kezek rajzai s mindenütt alkalomszerűen alkalmazták, a szöveg megértetésére előnyösen szolgálók. Fölöttö érdekesek az udvarhelyszéki népképviselőket, az ő Budvárát, a Hargita oltárköveit, Szentkeresztbányát, a lövetei viseletet, Bethlen Kata hévízi lakát ábrázolók, míg tudományos tekintetben a régi várak alaprajzai birnak kétségkívül legtöbb becsesével.

Sok tanulás, lelkiismeretes utánjárás és előszeretettel fűzött munka gyümölcse e mű. Ez előnyeiért szívesen feledjük a kevésbé érdekes részletek fárasztó leírásait, az aprotékoskodás nehezégeit, az irálynak itt ott felmerülő dagályát. Ha b. Orbán Balázs műve következő kötetében az elsőnek lelkiismeretes tanulmányozottságával simább, vonzóbb irány egyestül munkája ellen megasztunk minden kifogásunk. Egyébként most is szívesenfeledjük: „ubi plura nitent, non ego parvis offendar maculis.”

Curatiné.

NAPI HIREK.

alsó kertület munkaejeje használatuk fel a szövath-berkenyesi, méhes-budatleki és teke- királyfalvi útvonalok kiépítésére; ellenesetben meghagyandó a folyó évbéli beosztás, kivéve a teke- királyfalvi vonalat, melyre a tekei és nyulási járás összes ereje felhasználandó.

Ezután a törvényhatóságok átiratai olvastak, melyek közül a Barsmegyéét, mely a nagysallói csataterén emelkedő emlékszórból érdekében gyűjtésre hívja fel. A gyűjtéssel a tisztesség bízott meg.

Kihirdetett Molnár Sándor 1868 november 4-én kelt ügyvédi oklevele.

Egy az alsóbb hivatalnokok által segélyezés iránt benyújtott kérelem alkalmából azon tárgy jött ezután szóba, mely zöld asztaloknál és lapokban már oly sokszor pengetve volt, habár még eredmény nélkül a megyei tisztviselők fizetésének javítása. És itt meg kell jegyeznünk, hogy némileg feltűnt, is, hogy kormányzók, pénzügyi hivatalok és városok segélyeztetek, míg a megyékről mindeddig hallgat az irás.

Valamelyik képviselő úr az országgyűlésen azzal argumentált a megyei tisztviselők fizetésének felemelése ellen, hogy ezek az emberek mind vagyonszék? A feleletet megkapta rá ott helyt: általános nevetés volt.

Tudjuk, hogy a kormány nem ily téves fel fogásból indul ki, nem titok, hogy tenger a szűkség, s ilyes az állampénztár, de hogy két egyenjogú és ugyanazon viszonyok közt levő fél között mért ilyes az egyiknek, midőn a másiknak nem az: kérdésnek marad.

Tudva van, hogy Kolozsvár a drágaságban Pestet üldözi s az uralgó marhavész folytán nemely ponton utol is érte már, Kolozsmegye tisztviselőinek egy nagyrésze pedig e városhoz van kötve, odalánczoltva olyan fizetéssel, mely fedezni a legszükségesebbet sem képes; a szó teljes értelmében áll az különösen a kisebb hivatalnokoknál.

Nem kételkedünk, hogy e bajon előbb utóbb gyökeresen segítve lesz, de azért a drágasági pótlék megvonásának helyes oka sehol sem fedezhető fel, s nem is hisszük, hogy az ez irányban tett újabb felterjesztés eredménytelenül hangozzék el.

És most még csak annyi megemlíteni valónk van e gyűlésből, hogy az alsóbb hivatalnokok e kérelme felterjesztetni határozottat, s az eddig felterjesztett költségvetésre nézve jegyzőkönyvileg fejezte a bizottmány a kedvező válasz iránti öhaját, annyival is inkább, mert e felterjesztésre még eddig semmi értesítést sem nyert.

Ezzel főispán úr éljenek közt zárta be a gyűlést s a szép számmal egybegyűlt s ez által is a közügy iránti érdeklődést tanúsító tagok eloszlottak.

Vidéki levelezés.

Szegesvár, decz. 2. 1868. — Sietek néhány oly esetet regisztrálni, mely tanuskodik hogy itt, és a vidéken a személy és vagyon bántóság bomladoszni kezd, s egyszersmind felhívjam az illetők figyelmét arra, hogy intézkedjenek, mi előtt késő nem lenne.

Csakhamar szűrtet után egy nádosai szász, két ökörrrel, új borát segésvárra akarta hozni, eladás végett, természetesen úgy indult, hogy viradóra be érjen a városba. Hétór irányában, négy be-mázolt arcu ember, késekkel fegyverkezve, meg támadta; borát olfolyatták, kerekét kiszédték és ökreit — a miut ő visszavonulva a sötétből láthatá — kifogták és elhajították. Novemberben a segésvári oratór, az erdőmesterrel kimentek a város birtokához tartozó voszlingi erdőre épületeket je-gyezni levágatás végett, csakhamar körül fogattak a voszlingi román lakosok által, s pár perc alatt a villákkal, fejszékkel fegyverzett voszlingiak az oratórt, erdőt, csaknem halálra verték. A fő-kormányzástól leérkezett határozat a napokban olvastatott fel voszlingi községében, mire a lakos-ság azt nyilatkoztatta ki, hogy csak az ök boltes-tein keresztül mehetnek a segésváriak az erdő-be. A határozat az erdőt a segésváriak birtokába hagyta és a voszlingiakat netalán sérelmük orvos-lása végett a rendes folyamodás útjára utasította. Ma nagyszertű községi gyűlés tartatik, mert hol-napra a katonai erő Szegesből érkezik Voszlingba és a városi község ma akarja az utasításokat kidolgozni, miután a tisztelt tanács azt magától elhárította.

November 29-én estszűrküldetkor székelyföld-ről egy szekér utazott 3 loval O. Karácsonfalvára borért, s a n. ekemezői erdő alatt négy ismeretlen, hosszú czondrás rabló által megadatott — a két jobbik mértékes ló kifogatott, a három vissza-adattak, a harmadik kisebb ló meghagyatott, a ko-csis megmozdított s a lovak elraboltattak. A tet-esek lándzsákkal, revolverekkel, késekkel voltak ellátva és beszéltek románul. Tüstént jelentés téte-tett a megyei csendőrségnél és azon perczben állt ott még két káros, kiknek lova a korcsoma-elől, a melybe egy pohár bort meginni térték volt be, lopták el. Ugy látszik a vadászati most legin-kább lovakra történik. Caveant consules!

— Mint örvendetes eseményt közöljük, hogy városunk a zárlat alól f. hó 6-án déli 12 órakor feloldatott, a marhavásárok azonban további intéz-kedésig eltöltve maradtak, s ki van véve a felol-dás alól külmagyaruteza végén a Zsigmond Elek pajtájától a cukorgyár felé fekvő luczernás, a cukorgyárhoz vezető út, a cukorgyári telek és környezetevel együtt, s a Tamási János és Korbuly Bogdán telkeik s mellettük a Tanffer és Tunyogi féle rétekre vezető út, a most nevezett mindkét réttel. Megjegyezzük végül, hogy a vész nov. 14-én szűnt meg.

— A királyhágón innen rész első vasút-vonala az arad-fejérvári f. hó 15-én állja ki az érettségi vizsgát; világosabban szólva, a forgalom-nak átadandó, ekkor utazza át a bizottság. Gyula Fejérvárt, hova a vonat déli 12 óra körül rogo-be, nagy ünnepélyre készülnek, helyisége termé-szetesen az indóház lesz; 300 személyt hívnak meg, köztük valamennyi osztrák főherceget, a latbán-inneni és túli minisztereket, a delegatión, az alsó-felsőház tagjait; a papság és tanács előkelőit, to-vábbá minden városból egy polgárt. A felszentelési ünnepélynél a papság élén Fogarasi plébán ő mglga fog celebrálni. — Gyulafejérvárt a lehető legna-gyobb forgalmat remélik; miután már is 300,000 mázsa tovább szállítani valójuk van.

— A kereskedelmi iparkamarákat illető leg kelt közlelbi miniszteri rendeletről kiemeljük, hogy a Királyhágón innen két keresk. kamara állítatik u. m. 1) Kolozsvárott, Kolozs, Torda, Do-boka, Belső-Szolnok, Küküllő, Alsó-Fejérmegyék, — Maros- és Aranyosszékek, Kővár, Besztercze- és Naszódvidékek, és az előszámláltakban levő sz. kir. városok számára, és 2) Brassóban. Ehez tartoznak: Brassó- és Fogarasi-vidékek, Szeges, Segesvár, Med-gyes, Ujgyház, Szászsebes, Nagy-Sink, Szerda-hely, Szászváros, Köhalom, szász-székek, — Csik-szék, Háromszék és Udvarhelyszék, székely-székek, Felső-Fejérmegye, és a mindezekben fekvő sz. kir. városok. A részletesebb felosztást, valamint a ta-gok megválasztására vonatkozó pontokat jövő szá-munk hozandja.

— A magyar országgyűlés a román képviselők sürgetései daczára sem akarta feldara-bolni a hazát. Nagy bűn, s nem csoda, ha ilyen-kor aztán sürgőssé válik Bukurest és jön a — procla-matio halommal. Egy ily halmozott tartóztatok le közlelbről Nagy-Szebenben; tartalma nincsen mért közölünk néhányat már ismerünk, s ezen újabb kiadás édes testvére azoknak, csak hogy ez a „sza-badulás óráját“ már nagyon közel kálításba he-lyezi. Registráljuk egyszerűen mint tény, a nélkül, hogy annak a jelenlegi viszonyok közt a legkisebb fontosságot is tulajdonítsunk; komoly következmé-nye csak azokra lehet, kik magukat általa megmé-telyeztetni engedik, s elég fájdalom, ha a lehető legnagyobb méltányosság daczára, ilyenek is akad-nak. Nem tehetünk róla, hogy feljúl emléktünkben az elkényeztetett gyermek meséje.

— A marosvásárhelyi Bem-szobor nagy bizottmányának f. é. decz. 20-án d. e. 11 órakor a városi tanácsbáz nagytermében gyűlése leend, melyre a bizottmányi tagok tisztelettel meg-hivatnak, elnöki megbízásból a jegyzőség által.

— Pályázat nyitottat Szamosújvárt a fe-gyintézetnél egy tanító, a gyergyó szentmiklósi erdő-hivatalnál pedig egy alerdősi állomásra. Pá-lyázati határidő elsőnél deczemb. 20, másodiknál január 20.

— Sz. Mátrai Laura asszony, közönsé-günk állandó kedvence jutalmán jövő szombaton decz. 12-én, több évi születés után ismét színe-kerül a kedves emlékeztető „Völgy Lilioma.“ Megvárjuk a közkedességben álló művésznőtől, hogy szokása szerint jeles tehetsége egész teljével igyekezend gyönyörködtetni számos tisztelőit; így aztán cserébe a közönség részéről sem hiányozhat-nak az elismerés azon kétségtelen jelei, melyek-ke minden alkalommal oly hön ki szokta tüntetni.

— Érdekes menyegzőnek nézünk elébe. Közkedységben álló énekesünk Ödry Lehel, aráját Radeczky Irmát elhozta. Az esküvő jövő január első felében fog megtartatni.

— Közlelbről három hely. hitű egyház részestül innen a Királyhágón segélyben, u. m.: a bethlen szentmiklósi, gyalui és ákosfalvi, a két elsőnek egyenkint 300, az utóbbinak 200 frt utal-ványoztatván a protestáns alaphól.

— Kővári Józsa Tordáról egy nyilatko-zatot küldött be, miszerint az e lapban közlelbről megjelent tordai levelet nem írta, sőt arra legki-sebb befolyással sem volt.

— Felhívás. *) A „Maros-Ludasi társal-kodónak“ folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor évi közgyűlése lesz, melyre annak minden tagja tisz-telettel meghivatik. Ezuttal felkértnek azok, kik részvény-díjakkal hátralékban vannak még, hogy azokat, a rendes tagok pedig, hogy a jövő évi fél díjt addig törlesztani sziveskedjenek. A „társal-kodó“ nevében Maros-Ludas, decz. 1-én, 1868. Latzhegyi Frigyes, elnök. Hantz Pál jegyző.

— Nyílt kérés. Egy Maros-Ludason felállítandó a vidékre is kiterjedő „kisegítő pénz-

*) Igen szívesen kéri a „Magyar Polgár“ tisztelt szerkesztője e felhívás díjtalan közlésére.

táregylet“ alapszabályait a felséges kir. főkor-mányszék okt. hó 20-án 1868—21,847. számok alatt megerősíteni méltóztatott. Hogy mily szűke-s és üdvös egy ily intézet felállítása vidékünk-re nézve, azt nem vitatom, mert azt mindenki köny-nyen elgondolhatja, csupán arra kérem a helybeli és vidéki értelmiséget, hogy miután e hó 12-én a helybeli társalkodónak közgyűlése lesz, abban mentől többen megjelenni sziveskedjenek, mely al-kalommal ezen pénztáregylet alakuló gyűlését tar-tandja, s így a megerősített szabályokkal, valamint annak kereszttitvelének módjával, bárkit is szíve-sen megismertet. Tisztelettel levén az alapító tagok nevében M.-Ludas, decz. 1-én, 1868. *) Hantz Pál.

— „Fontos események előestéjén ál-lunk“, így nyilatkozott a delegatión közlelbi ülésén a közös hadügyér. A hadügyminiszter mondta, s így nem csoda, ha igen sokan komolyan vették, ámbár nagy számmal voltak azok is, kik ezt csu-pán ijesztésnek tekintették, hogy a kívánt összeget a delegatión annál inkább megszavazzák. Legyen igazunk ez utóbbiaknak.

— A közlelbi lefolyt izr. választásnál erős harc folyt haladó és orthodox pártiak közt és pedig több nagy hitközségben, mint a n.-várdi, miskolci, az orthodoxok győzelmével. Minő szel-lem uralkodik pedig az orthodoxok között, tanúsítja egy közlelbi T.-lon történt eset, hol a rabbi egy fiatal zsidót, mivel haját le nem nyírta, a tem-plomban üstökédel ragadta és a padozaton végig hurcolta, mire ismét feldőhött férje neki ment a rabbinak s a szent helyen kegyetlenül elverte, az ősi szokások dicsőségére. — A miskolci haladó-párti zsidók protestálni fognak a történt választás ellen s remélik, hogy megsemmisíttetik.

— Kérem. A „Beszédek és életképek“ t. ivtartói izeket f. hó 15-ikéig sziveskedjenek be-küldeni, hogy a mű szétküldésében pontos lehessen. Karvázi József.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések. Sz. Régenben erdő jan. 5. — M.-Ludason a vásárvám haszonbérbe decz. 20. — Küküllőmegyében Mikefalván fekvők március 1, ápril 1. — Dobokamegyében Aranyos Szentmiklóson fekvők jan. 18, febr. 18. — Verespatakon a korcs-ma-s vámszedési jog, egy a marhaszék haszon-bérbe decz. 13.

Nemzeti színház.

Deczember 2-án: „Uriel Acosta.“ A da-rab, minden hátrányai mellett élvezhetővé vált az előadás sikere által. A főbb szereplők mindenike sokat tett szerepért, azonban e tekintetben ma is Szép-nét (Judith) illeti a főérdem. Játéka foly-vást átértett, átgondolt volt, s a szenvedélyek erős-b kifejezéséinél a nála ismert művészi szavaltat egy-szer sem maradt hatás nélkül. Ezt a közönség többszöri zajos tapsa elége igazolta. Különösen akkor, midőn a szerelme s vallásos meggyőződése közti nehéz tusában védelmére kél az elítelt Urielnek, s lelkesedve vallja be, hogy ezt „vég-telen szereti.“ — alig maradt kéz, mely tapsra ne ragadtatott volna. Hogy Mátrai Laura asszony mindig izletesen öltözik, azt a közönség jól tudja már, mindemellett kiemeljük mai öltözékét, mert a t. művésznő nemcsak jó, hanem igen-igen szép Judith is volt. Kovács Gyula (Uriel Acosta) igye-kezzel csüggett szerepe kiemelésén; sok helyt ki-tűnő eredmény igazolta, hogy egyike a legszorgal-masabb színészeknek, ki nemcsak szerepe megta-nulása, hanem annak elmondásában is gondosan jár el. Takács (Don Silva), Fejérváriné (Uriel anyja) a közönség teljes meglegedésére jól ját-szott, szintugy Prille (Ben Joehai) is.

Decz. 3-án: „Becsületszó“ és a Hütte-man tánczezel összekötött pantomimiai előadása. A saison alatt ma láttunk először zsufolt házat, még a színház azon része is telve volt, mely a Schakes-pearei tragédiák alatt rendesen üres. Azt pedig sem a vigjáték, sem annak működő személyzete, hanem a Hütteman előadása töltö meg. Ez előadás legelénkebben tanuskodott arról, hogy mai napig sokkal könnyebben megelne nálunk egy gyarló pantomimiai társulat, mint a klasszikus szindarabok hősei. Egyébíráut Hütteman táncosnői csinosan tánczolnak.

Decz. 4-én: „Tell Vilmos.“ A nagy zene-költőnek e gyönyörű operája ma is hibátlanul folyt le. Az 1. s 2. felvonásban a hatos, s a 2-dikban hár-mas dallama különösen összevágón ment, a közön-ség tetszése viharos tapsban nyilvánult. A játszó személyekről részletesen nem szólva, általában megjegyezzük, hogy csaknem mindenike dicsérete-sen működött.

Decz. 5-én: „Egy helyett két anyós“ és a Hütteman második pantomimiai előadása. Is-mét zsufolt ház. Ez is igazolja azt, mit a Hütte-man productionról mondtunk.

Decz. 6-án: „Dallós Pista.“

KÜLFÖLD.

London, decz. 4. Gladstone a királynő meghívása következtében Windsorbá utazott.

*) Igen szívesen kérem a „Magyar Polgár“ tisztelt szerkesztőjét e nyílt kérés díjtalan közlésére.

A „Times“ kétségtelennek tartja, hogy a ka-binet megalakításával Russell és Gladstone bizatnak meg.

Páris, decz. 4. A montmartrei temetőnél nagy néptömeg jelent meg. A nap folyamában a rendő-rség által többen elfogattak, miután a felszólításra nem oszlottak el. A városban semmi sem történt.

Konstantinápoly, decz. 3. A „Turquo“ jelen-tése szerint egy hajó csapatokkal, ismeretlen ren-deltetési helyre távozott. — Azt hiszik, hogy a görög kormány által nyíltan türt fegyverkezések, tör-rök részről erőyes lépéseket idézendnek elő.

Konstantinápoly, decz. 4. A mai „Turquo“ jelenti, hogy a Porta elhatározá, hogy Görögor-szággal a diplomatiai viszonyokat megszakítja, az atheni török követet visszabíja, míg másrészt a Konstantinápolyban levő görög követnek utleveleit fíadja; a kereskedést Görögországgal megtiltja és a görög alatalvalókat Törökországból kintasítja.

London, decz. 4. Gladstone elfogadja az új kabinet alakításá iránti meghívást. A kabinet gyaníthatólag következő tagokból fog megalakulni: Clarendon, Granville, Kimberley, Argyll, Cardwell, Sir Lowe, Childers, Goesehen, Bruce és Forster. — Brightnak a kabinetbe való belépése bizonytalan. A parlament ülési csütörtökön kezdődnek meg.

Mint a „Gaulois“-nak Madridból írják, a kormány aggodalom nélkül néz a jövő elé, s az ország nagytöbbsége tökéletesen ki van elégitve.

Mint mondják, a cubai fölkelők a Puerto-Prin-cipe s Santiago közti városok nagyrészét megszállva tartják. A kormány csapatjai több csatározásban megverettek s most védelmi állásban működnek. — Számos családok költöztek ki Santiagóból Jamaikába. — Hirszerint a fölkelők a rabzoltság-ellen-es társulat által segítettnek.

Belgrád, decz. 4. Azon alkudozások, melyek Szerbia és Oroszország közt, bizonyos egyezménynek megszüntetése végett folytak, kielégítő megoldásra jutottak.

Berlin, decz. 4. Bismarck jelen volt a ka-mara mai ülésében. A jobboldaliak üléstükről fel-állva üdvözlelt őt.

Stuttgart, decz. 4. A kamara ma nyitattott meg. A trónbeszédben igéri a király, hogy a nép-pel egyesülve fogja oltalmazni Württemberg önálló-ságát; a nemzeti érdekeket ápolandja, és a haza iránti kötelességeket hazafiasan teljesítendi.

Legújabb.

London, decz. 5. A „Times“ jelenti: Seward az Alabama-kérdés eldöntését nem a porosz ki-rálynőre, hanem e végett kinevezendő biztosokra akarja bízni. A „Times“ protestál ez ellen. — Ugyane lap jelenti továbbá, hogy Gladstone ma a következő miniszteri névsort terjeszti a királynő elő: Russell tárczanélküli, Clarendon külügy, Card-well hadügy, Bright india-ügyi, Lowe pénzügy, Granville vagy Argyll a titkos tanács elnöke, Wood lord-kancellár, Collier főügyész, Coleridge állam-ügyész, Childers tengerészeti, Fortescue irlandi fő-titkár.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyíltér. *)

Figyelmeztetés Kolozsvár városa polgáraihoz.

Kolozsvár városának muli hó 25-én tartott kommunálisgyűlésében azon határozat tetetett, hogy védvám czime alatt Kolozsvár városára behozott minden egy kupa pálinka után 25 kr vétessék, egy hallatlan megadóztatás, midőn Kolozsmonostoron kupája a pálinkának 18 krron áruhatik. Maholnap remélhetjük, hogy hasonlólag fognak megterhelhetni a bor, sör, hús és más élelmiszerek kisebb meny-nységben behozatala is; a kommunális tagjai te-hát igyekeznek szorgalmasan kötelességüknek az-zal megfelelni, hogy a városi polgárokat, kik által-ök teljes bízalommal választattak, mindenféle nemű adókkal terheljék, oly adókkal, melynek az ország egy városában sem fordulnak elő; mert mindenütt, hol a bevételi várn majd mindenemű élelmiszere ki van terjesztve, mégis bárkinek szabad magával kismértékben saját szükségére minden megadóztatás nélkül azokat bevinni.

Most, midőn azon korszakban kezdünk élni, midőn a szabad ipart és kereskedelmet kell hogy előmozdítsuk, midőn már maholnap meg kell hogy szűnjön az az egyesek által gyakorolt kiváltságok bizonyos anyagok gyártása és azok árulhatását illetőleg, midőn minden honpolgárnak vallás, rang-és származáskülönbség nélkül egyenlő jogok kell hogy adassanak; az ipartizletek bárhol felállítha-tása és előállított iparcikkeik szabadon árulhatá-sára, azt követelven az ország java és azon sza-badsági eszme, mely szívében gyökerezik egy al-kotmányos országban lakó minden egyes polgár-nak. Most tehát, midőn még annyi régi kiváltságok fenntartattak, melyek az ipar és kereskedelem fej-lődhetsége, mind megannyi ellenségeitl tekinthe-tők, akar Kolozsvár városa ily terhelő az ipar és kereskedelem fejlődését illetőleg legjogtalanabb adót vetni saját polgáira, és minő ötletből? Csak is azért, hogy a jelenlegi olcsó gabonaárak mellett Kolozsmonostoron miért árulatik a pálinka olcsó-ban, mint Kolozsvárt, hogy miért elégszik meg az ottan árultat kevesebb szakkal, mint a városi korcsmárosok, s hogy miért nem akarja zsarolni a kolozsmonostori regalé haszonbérleje az egyedüli árulhatási jog védelme alatt a nagyközönséget.

Miután az ugynevezett regalé vagy szecses italok kiváltságos árulhatási jogai még e mai na-pig fennállanak, magunkat alá kell hogy vessük, láttuk azonban, mennyire korlátozhatják azok az

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a saját-batósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

említett italok adás és vevési jogát. Bizonyos helység regale tulajdonosa bir azon egyedüli joggal; szesz italokat ott kisebb, azaz öt vedren alóli mértékben árulhatni, azonban jogában neki nem áll azon helységben lakó egyéneknek megtagadni, hogy saját szükségükre ilyenmő italokat másbol vásárolván, a regale alá tartozó helységekre be ne hozhassák, a regale csak is a szabad kereszmárlást tiltja, de azt nem korlátozza, hogy saját szükségére valaki azon helységeben italt be ne hozhasson.

Ebből kifolyólag tehát a helyett, hogy ezen már is a szabad ipart és kereskedelmet korlátozó kiváltság eltörölteték, Kolozsvár nemcsak a kereszmárlást, hanem magát a vásárlást is meg akarja szorítani és adó alá vetni.

Most emlékeztetem Kolozsvár városa polgárait azon jogaik lemondására, mely a pálinka kereszmárlást illeti, miáltal a kolozsvári regale elállott, s midőn egy polgár is azon egyéni jogáról le nem

mondott, hogy a maga házi szükségére kellett szesz italokat bármő mértékben ott ne vásárolhasson, a hol neki tetszik.

Ez folyton mindig így gyakoroltatott, s miután Kolozsvár városa regaléját mindaddig képes volt oly nagy ár mellett haszonbérbe adni, a körülmények egy cseppet sem változván, bizonyára jövőleg is, ha nem többet, de a mostani haszonbért meg fogja kapni, még pedig méltán, mert az új haszonbér életbélése után a vegyeskereskedők szeszárulása teljesleg megszorítottat, mi tetemesen emeli a kolozsvári regalé becsét, habár jelenleg a város a mostani haszonbérletől ezért egy krajczárral sem követel többet, holott az nem egyéb, mint egy jogos követelésének oda ajándékozása.

Daczára a mondottaknak, némelyek által ezekre az lesz a felelet, hogy a város jóvedelmét biztosítani kell; ez tökéletesen helyes, azonban, mint az előbb mondottakból kitünhetik, jóvedelme még egy krajczárral sem csökkentetett, mert az ugynevezett szabadabb szesz és pálinka árulhatási

jog haszonbérleti most is épp úgy kötelezők a megígért haszonbért a városnak megfizetni, mint azelőtt, mert szerződésük szerint a város által nekik haszonbérbe adott joggyakorlatban legkevésbé sem gátoltattak meg, hogy egy helyen a pálinkát olcsóbban árulják, mint más helyen, nem egyéb, mint a kereskedői világban fennálló concurrentia, azon egyedüli okvetlen és szükséges dolog, mely által a nagyközönség véde van, egyesek zsaroló és tulnyerkedő vágyaitól, mert bizonyára bármő olcsón árulhassák az, mégis kárával az árulató azt nem teszi.

Miután tehát a szesz italok szabad árulhatása már is a regalék fennállása miatt annyira meg van szorítva, nem kell tehát egyéb, csak hogy behozatali vámot tűzzenek ki, akkor nem levén semmi concurrentia, a városon árulhatatnak az italok tetszés szerinti magas ár mellett, és habár a város a haszonbérletől egy krajczárral sem fog többet kaphatni, kapnak az illetők zsiros hasznát a polgárok zsebei rovására.

Nem ily ferde és a despotismusra emlékeztető kiváltságok behozatalával kell a városnak jóvedelmét növelni törekedni, mert a mint már előbb mondottakból kitünhetik, ugy sem használ semmit és bizonyára fennsőbb helyeken sem nyer jóváhagyást: igyekezzünk ellenben a szabad ipart és kereskedelmet elősegíteni, ne akadályoztassuk azoknak városunkban virágzását különkülön-különféle korlátok felállításával, mert mentől több ipar és kereskedelmi üzlete van egy városnak, annál gazdagabb polgárai, és annál könnyebben leudennek képesek a városi szükséges közrovatokat pontosan befizetni és így magának a városnak is nagy jóvedelmet biztosítani.

Mihelyt egy város az ipart és kereskedelmet elősegíti, örömet telepednek oda le idegen iparosok, és ezek töképeneket hoznak be és maguk után vonják számtalan idegen munkás megtelepedését is, miáltal a város népesedik és gazdagodik.

B. A.

Sz. (6147) 1868.

(431)

(1-3)

Hirdetmény.

Mező-Szombattelke községében az összes birtokosság arányosított, és az avval kapcsolatos három havi községi kereszmárlás 1868 december 21-én reggeli 9 órakor Mocson az alispáni iradában 4-negy egymásután következő évekre árverezés után haszonbérbe fog adatni, a haszonbéri feltételek az árverezés napjára is birtokos és megbízott Boeskor Lászlónál megtekinthetők.

Kolozsmegye tisztségétől Kolozsvárrt december 6-én 1868,
Hoszu Teophil alispán
Csákány László aljegyző

634-1868.

(428)

(2-3)

Hirdetmény.

M.-Ludas községe vásárvánja jövő 1869 dik évi januar 1-ső napján kezdőleg, három egymás után következő évekre árverés után haszonbérbe adandó lévén, a ki-venni szándékozók e folyó december havá 20-án reggeli 9 órakor M.-Ludason a jegyző ur háznál megjelenni kéretnek. Kiküldési ár 1000 egy ezer osztr. frt. Az árverezni szándékozók egy száztóli bánatpénzt letenni kötelezetnek. Egyéb feltételek a helybeli jegyző urnál bár mikor megtekinthetők.

M.-Bogáti sz. birői hivataltól, december 2 kán 1868. Darkó Lajos, sz. biró.

NEM HIVATALOS

(432)

(1-3)

A növények tárlata vasárnap f. hó 6-án este 7 órakor bészaratott; a sorshuzás f. hó 8-án délelőtt 10 órakor történik. A nyeremények kiadása azon nap délután 3 órakor kezdődik, s foly a tárlat helyiségében a városi redout teremben f. hó 9-én és 10-én délelőtt 9-1 óráig, délután 2-4. Kéretnek a nyerő sorsjegyek tulajdonosai, hogy nyereményeiket a fennt időben elvinni sziveskedjenek.

A rendező bizottmány

(290)

New-Yorki

(6-*)

Wheler & Wilson és Howe Mannfg. társak

amerikai VARRÓGÉPEK

ügynöksége

Teutsch J. B-nél

Segesvárrt

eredeti gyári áron árul, pontos szolgálat biztosítása mellett.

Az 1867-diki párisi világtárlaton 82 versenyző gyár közt Wheler és Wilson urak nyerték az egyetlen arany-érmet.

Ezen kiüntetés lényeges tanúságot tesz ezen varrógépek még eddig felül nem mult jeleségéről, s minden további dicsőrést feleslegessé tesz.

VIDEKI megrendelések, tekintettel a szállításra és pakolásra, költség nélkül szállítatnak helyre a raktár által

TEUTSCH J. B-nél Segesvárrt.

(427)

(2-2)

Vegyes kereskedésben egy segédi állomás ürt, mit oly megjegyzés tesz közre, hogy azt egy Kolozsvárrt vagy Erdélynek más városában főlzabadt és jelenben is itten szolgáló segéddel, ki az Erdélyben használt nyelveket birja, bétölteni kívánok. Kolozsvárrt, december 3. 1868.

Tauffer Károly.

(404)

(3-3)

Áspis Sámuel

különleges
théa-, rum-és liqueur-
kereskedése
KOLOZSVÁRRT,

Belső-Tordautza, 11. sz. a kegyesrendiek temploma mellett,
ajánlja egyenesen szállított, legnagyobb

valódi chinai és orosz-théa-raktárát

eredeti göngyökben, pléh-, üveg- és papírtészta szelencékben (még a legkisebb adagban is), a melyekben a théa illata nem illan el.

Továbbá legfinomabb jamaikai rum, Arac de Goa és de Batavia, francia Cognac, francia pálinka, francia és hollandi

liqueurök, valódi orosz samovárok és mosdótálak sat. nem különben valódi török zultán kenyér és török pipák egyedül itt kaphatók.

A théak legtisztább izéről kezeség vállaltatik, mert azok más czikkak ártalmas kigőzölésének, mint például a fűszerkereskedésekben az illatszerek, szappan, dohány, fűszer, hering sat. nincsenek kitéve.

Legfinomabb vegyes törött théa legutányosabban kapható.

Videki megrendelések utánvél mellett pontosan teljesítetnek.

Megtekintésre méltó a kereskedésben látható régi és új olaj-festvények gyűjteménye, a melyek részletfizetés mellett is eladatnak.

Számos látogatásért esedez

Áspis Sámuel.

(387)

(8-*)

Csak czélszerűleg választott,
hibátlan szemüvegek
kiméllk és tartják meg a látót.

Ily szemüvegeket és orrcsipeket,
valamint jeles
színházi látásokat,
melyek a szemet nem fárasztják,
készít és árul

BOSCOVITZ A.

opticus és erőművész.

Kolozsvárrt, főttér, dr. Szabó-féle ház.

(429)

(2-6)

Önkéntes árverezés.

A f. é. december 14-15, s szükség esetében 16-án is, üzletváltotatás miatt alólrtnak arany- és ezüst áru raktára azonnali készpénz fizetés mellett el fog árvereztetni.

Az árúhely van Brassóban, Kornzeile... sz. alatt s venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Brassó, december 3. 1868.

Jekelius H.

Locomobile-szíjak.

(210)

(16-17)

Ajánljuk jeles

géphajtó-szíjainkat,

melyek erős színbörből készítvek,
gummi- tömlők, tömölemezek sat.

gép- faolaj, legfinomabb

ZSÁKOK,

swájezi köszörő kövek, sikamlók,

valódi lafertek,

budai malomkövek.

Terjedelmes árjegyzékek kívánatra ingyen

GEITNER és RAUSCH,

Főút, 2 sz. Pesten.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

Locomobile-szíjak.

Locomobile-szíjak.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelia naptárral, bélyegilleték-táblával, a kolozsvári kir. posta, távirtda és Biasini-gyorskocsi menetrendével.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Kolozsvári nagy naptár

Szerkesztette Léczfalvi B. László.

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k.
ítélőtábla és Erdélyi tisztí-nevtárával.

Bolti ára 80 kr.

Erdélyi képes naptár. Ára 26 kr.

Országos Honvéd-naptár

Szerkeszti MORZSÁNYI SÁNDOR.

Számos nevezetes férfiak arcképeivel. Ára 1 frt 30 kr.

Kodolányi A. Gazdasági zseb-naptár

9-dik évfolyam, havonként külön-külön utasítással. Ára kötve 1 frt 80 kr.

Riadó. Költemények az 1848-49-ki magyar
szabadságharcz idejéből.

Szerkesztette Léczfalvi B. László. Ára 1 frt.

Szabadság lantja. Költemények az 1848-49-i
függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette Botond. Ára 1 frt.

Töröljük el a vallásügyi miniszteriumot,

mint a HALADÁS AKADÁLYÁT.

Irta LUDWIGH JÁNOS. Ára 60 kr.

A D A T O K

a XI-dik zászlóalj történetéhez.
Egy honvéd magán jegyzetei. 1-120 lap, 8-adrétben. Ára 50 kr o. b.

Postán küldve 55 k.

Csemegék kisebb gyermekek számára.

melyekkel családok, kisdobók- és elemi tanítóknak kedveskedik Gáspár J.

nagyenyedi neveléstánár és képezdeigazgató. Harmadik javított, 9 beszély-

és 170 vers-csemegével bővített kettős kiadás; névszerint:

egyik író velinre nyomott diszkiadás, 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fametszeti képpel. 20 1/2 nyolczadrét iv, diszes borítéku kem. köt. 2 frt 60 kr.

másik szép fehér papíru népies, iskolai kiadás, 2 fekete könyomásu képpel. 20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben csak 1 frt.

Képek a természetből. A felferdült növényeknek Vagner Ármán után felmutatja Kovács Antal. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt

Képek a hazai történelemből. Ifjuság számára. Szerkeszté Tanczos János Ára 50 kr. Diszkiadás, hat színezett képpel, diszos borítéku kemény kötésben 1 frt 60 kr.

Magyar-német képes ABCZE Színezett képekkel. Színezett borítéku keménykötésben 50 kr.

(407)

(4-5)

KÁVÉ

20 perozenttel olcsóbb!!!

Gyöngy	fontja.	88 kr.
Cuba	"	80, 90, 92 "
Ceylon	"	70, 66, 64 "
Rio	"	60 "
Arany Jáva	"	90 "
Ménado	"	88 "
Jamaika	"	84 "
Porto cabelle	"	68 "
Nilgheri	"	75 "
fein pergelt	"	88 "
Rubm exfein	1 kupa	1 ft 80 kr. 2 frt.
Puntsch essexf.	"	1 frt 80 kr.
Thea Pecco	"	3 frt 50 kr.
" Mandarin	"	7 frt 50 kr.
" Kaisermischung	"	6 frt 50 kr.
" Familien	"	4 frt 50 kr.

Minden áru a legjobb és frissebb izü. Rendelvények pontosan teljesítettnek. Bepakolás ingyen.

KABDÉBO ISTVÁNNál

M.-Vásárhelyt, Széchenyitér.

Olcsóbb tüzelő, mint a fa!

Az égetni való olajpogácsa

másrésa 1 frt. 40 kr.

Hogy a t. közönség tapasztalat után győződhessek meg e tüzelőszert olcsósága s előnye felett, Csiki-Tesztér urak fűszerkereskedésében néhány mázsa mustárnak áll rendelkezésre, melyből a fogyasztási akaróknak egy-egy adag próbául ingyen szolgáltatnak ki. Jegyek előre válthatók Csiki-Tesztér urak kereskedésében. A pogácsa kiadatik hallerkerti olajgyáramban.

Kiss Sándor.

(345)

(9-24)

Kávé,

bécsi fontja: 60, 65, 70 kr. egész
1 frt 10 kr. árulja a

keletindiai kávé-raktár

BÉCSBEN,

Graben, 29. a Trattnerhof udvarán.
Videkre utánvél mellett. Legalább 30 á

vásárlásnál a szállítási minden vasúti
és gőzhajó állomáshoz ingyen.

(1)

(39-50)

(422)

(3-3)

Eladó kereskedés.

Hidkapu mellett a Cziriák Samu igen jó helyen levő vas- és fűszer kereskedése szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.